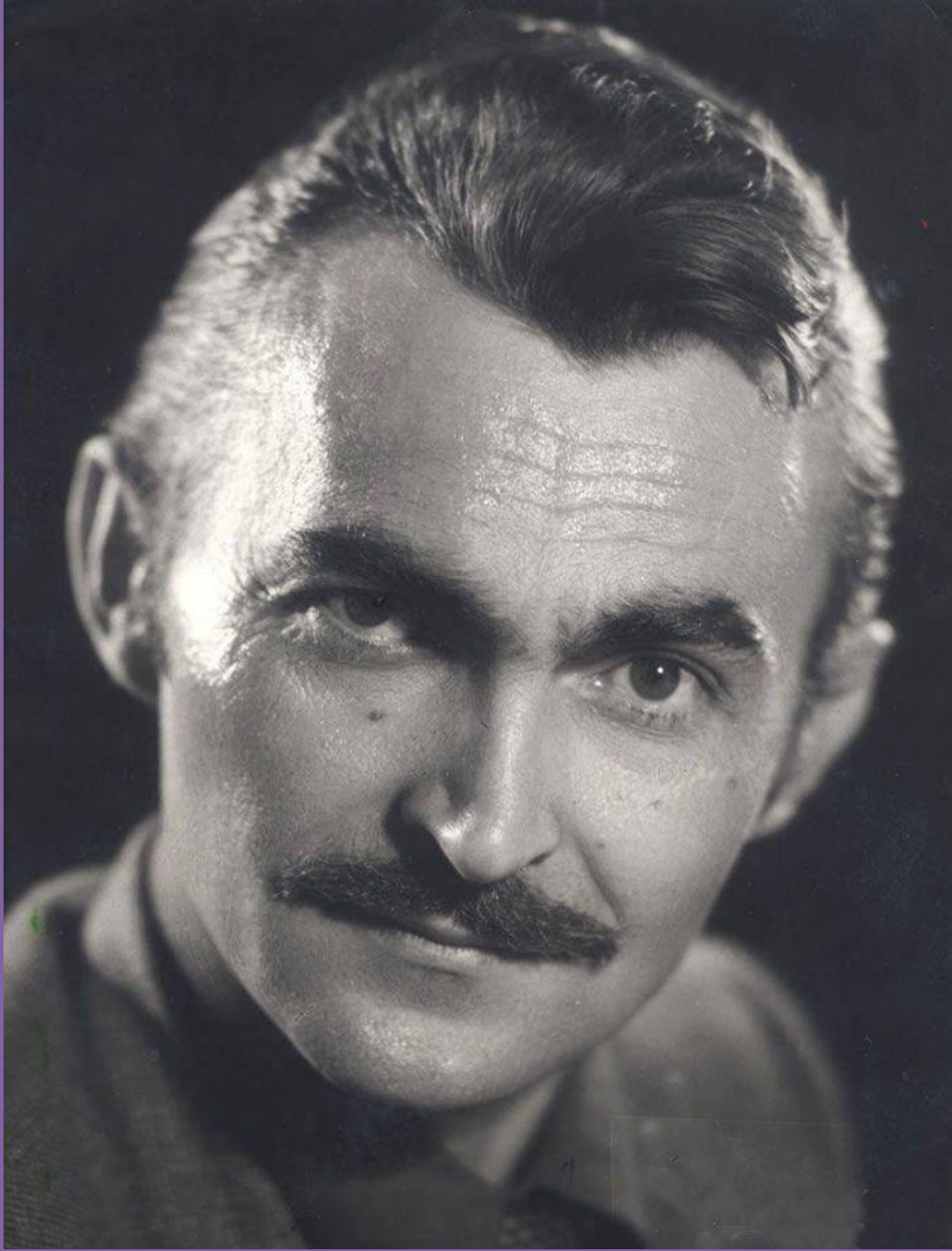

HECE TAŞLARI

Aylık Şiir Dergisi

3.sayı on5mayıs 2015

BU SAYIDA**Yetik OZAN****C. Ünalı HASANNEBİOĞLU****Talat ÜLKER****Metin ÖZARSLAN****Hasan Fahri TAN****Nuri PEKSÖZ****Durmuş KAYA****Mehmet ÖZDEMİR****Erdal NOYAN****İsmail BİNGÖL****İsmail GÖKTÜRK****Halit YILDIRIM****Seher ATMACA****Mustafa OĞUZ****Mehmet BAŞ****İbrahim SAĞIR****Hüseyin KAYA****Mustafa ERKENEKLİ****Temür Melik DEDEKURT****Tayyib ATMACA****Mehmet Fatih KÖKSAL****ŞİİR BİR HİKÂYE ASLOLAN İNSAN**

İnsanın insandan uzaklaştığı sözlerin içinin boşaltıldığı hangi dostun candan hangisi camdan sarılmadan farkı göremediğimiz sözlerden bir petek öremediğimiz yarayı şefkatle saramadığımız dostu bahanesiz varamadığımız nefis putlarını kıramadığımız işimiz düşmeden aramadığımız gözümüzü yumup göremediğimiz Allah selamını veremediğimiz sevinci sevinçle karamadığımız gönlümüz toprağa seremediğimiz tebessümden çiçek deremediğimiz zulme göğsümüzü geremediğimiz bir zaman dilimi kişner kapıda.

Bir zaman dilimi kişner kapıda herkesin gözünde bir at gözlüğü sağa bakmak yasak sol ona benzer karşıya karşıya daha karşıya istediğin kadar bakmak serbesttir ama önemlisi görebilmektir görünce gördüğün denecek yerde denmesi gereken denilmelidir denmemesi sözler yenilmelidir ağız bir değirmen dil onun taşı nefisinden ağzına neyi dökersen onu öğütürsün odur servetin çün sözünle alışveriş yaparsın sözün kalpsa hokkabazlık yaparsın kendinden başkası müşterin olmaz sesin sana çarpar müşteri kaçır.

Sesin sana çarpar müşteri kaçır bir ipte oynamaz kalp ile nefis her gece paranın üstüne yatan gözünü gözünün üstüne koymaz gürk tavuklar gibi gıgılar durur gözleri dünyayı tarayan radar varsanımlar görür sabaha kadar aç halini görmez acıyı bilmez bir yetim okşamaz gözyaşın silmez yüreğine hayır hasenat gelmez ölmeden ölümü aklına salmaz yığıldığına bakar bereket kalmaz yapışır dünyaya iki eliyle ayakları yerden kesiliverir yerden bittiğini unutturur toprak burcu burcu tütmez gözünde bahar düşü olmaz ömrün güzünde.

Bahar düşü olmaz ömrün güzünde ne yaşadın neler gördün hepsi o sen kimsin ben kimim kim kiziroğlu dünyada kaç kere yüz yüze geldik uzaktan yakından sevgi besledik kalbimizi kalbimize yasladık sevinci çoğalttık böldük acıyı gelen gitti sıra bize gelecek şiir bir hikâye asloğan insan cennet ve cehennem herkese yeter bu dünya kıracak dökcek kadar değerli olsaydı takla attıran her doğan gün yüzü gördükten sonra geldiği yurduna geri gönderir hayat defterini karalatmazdı.

HECE TAŞLARI

Aylık Şiir Dergisi

Genel Yayın Yönetmeni

Tayyib Atmaca

Yazışma Adresi

İhlamurkent Mh. Kıvılcık Sk. F8/3

Oğunpazarı/ESKİŞEHİR

Telefon: 0535 391 92 50

hecetaslaridergisi@gmail.com

3. Sayı 15 Mayıs 2015

ISSN: 2149-4509.

KÜÇÜK ÇOBANIN TÜRKÜSÜ**Yetik OZAN**

Kır çiçeği, kır çiçeği
Dört mevsimin bir çiçeği
Ağzı yumuk sır çiçeği

Ne olursun susma öyle
Kuzumu gördün mü söyle

Sabah ağlından aldım
Yeşil çimenlere saldım
Gölgede uyuya kaldım

Ne olursun susma öyle
Kuzumu gördün mü söyle

Güneş battı gök karardı
Yüreğimi korku sardı
Sanki kaçacak ne vardı

Ne olursun susma öyle
Kuzumu gördün mü söyle

Bunu niçin yaptı dersin
Dağlara mı saptı dersin
Aç kurtlar mı kaptı dersin

Ne olursun susma öyle
Kuzumu gördün mü söyle

Dur hele bir ses geliyor
Duydun mu kuzum meliyor
Demek ki yolu biliyor

Haydi, canım susma öyle
Gelen o değil mi söyle

SANA SÖYLER GİBİ**Cumali Ünalđı HASANNEBİOĞLU**

Çekip gittin aniden gülüşün kaldı bende
“Sensiz olmaz”larımı bilişin kaldı bende
Viran oldu dađlarım ne var senden geride
Say ki tükendi hayat ölüşün kaldı bende

“Niye yoksun burada” gidişin kalsın bana
Ne anka ne kafdağı bağışın kalsın bana
Bu hayatı üfle geç bir toz gibi havaya
“Nedir işi bunların” deyişin kalsın bana

Biliyorum yüreğin sezişin kalır benim
Benim için geceyi gezişin kalır benim
Göç zamanı değil mi yar dağların ardına
Bülbüller güller gitse ötüşün kalır benim

Tenin kokun yoksa da akışın kalıt bence
Bir çiçek açıp gitse bakışın kalıt bence
Bilsen hiç yakışmadı bu gönlüme bu yara
Yokluđunla kalbimi yakışın kalıt bence

Canımı gurbetlere atışın kalmış beni
Tohum edip toprağa saçışın kalmış beni
En olmaz uzaklardan daha uzaksın bana
Yine de yüreğime kaçışın kalmış beni

Korkar gibi geceden koşuşun kalsa benden
Yokluđunun darası duruşun kalsa benden
Çizdiysem ben silerim gökyüzünden bu resmi
Yaktığın yürek kadar kalışın kalsa benden

EY YAR**Talat ÜLKER**

Ömür cehenneminin zemheri ayındayım
Alevden buzlar sarktı saçaklarımdan ey yar
Belki menzile uzak belki çok yakındayım
Yorgun yollar asıldı bacaklarımdan ey yar

Ben ki düş avcısıydım vuruldum da vurdum da
Harfler birer mızrakı şiiir adlı ordumda
Kutsuz ve tuğsuz kaldım şimdi gönül yurdumda
Rüzgâr da yüz çevirdi sancaklarımdan ey yar

Hangi ezgi taşıyın artık benim türkümü
Kime anlatsam acep kim dinler ki öykümü
Belkilerle keşkeler işgal eder mülkümü
Beni kim kurtaracak “ancak”larımdan ey yar

İçimdeki dağları deldim yol yapamadım
Kâğıttan gemilerim battı sal yapamadım
Yandım hep Kerem gibi, odu gül yapamadım
Çölüm de bizar kaldı sıcaklarımdan ey yar

Sükûtun uçurumu yuttu gönlün sözünü
Korkunun kabuğunda can kaybetti özünü
Nerede saklayayım gayri aşkın közünü
Külüm tarumar oldu ocaklarımdan ey yar

NEVİ ŞAHSINA MÜNHASİR BİR ŞAİR: YETİK OZAN

Metin ÖZARSLAN

Türk milliyetçiliği fikrinin seçkin bir kültür adamı olan Yetik Ozan (Turgut Günay), 1960'lı yıllarda davayı geniş kitlelere ulaştıran Arif Nihat Asya, Emine Işınsoy, Mustafa Necati Sepetçioğlu, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu, Yavuz Bülent Bakiler, İsmail Gerçeksoy gibi ülkücü şair ve romancılar arasında yer alır.

Dilci ve halkbilimci bir akademisyen olmasının yanında modern bir şair olan Yetik Ozan; 1942 yılında Manisa'nın Soma ilçesinde dünyaya gelmiştir. Asıl adı Turgut Günay'dır. İlköğrenimini Aydın'da orta öğrenimini Rize'de tamamlamıştır. 1966 yılında Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirmiş, daha sonra 1,5 yıl süreyle Kütahya Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yapmıştır. 1967 yılının sonlarında Atatürk Üniversitesi'nin açtığı asistanlık sınavını kazanarak Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü asistanlığına geçmiştir. 1972 yılında "Rize İli ve Ağızları" adlı tez çalışmasını tamamlayarak "doktor" unvanını almıştır. 1973 Kasım'ında 1,5 yıl süren askerlik görevini tamamladıktan sonra, Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü'ne öğretim görevlisi olarak geçmiştir. Görevi süresince; "Türkiye Türkçesi Grameri", "Türk Dili Tarihi", "Türkçe'nin Yapısı", "Eski Türkçe Uygur, Göktürk, Karahanlı Lehçeleri", "Anadolu ve Rumeli Ağızları", "İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı", "Bugünkü Türk Lehçeleri", "Türk Halk Şiirinde Türler ve Biçimler", "Türk Kültürü" derslerini vermiştir. Akademik çalışmalarının yanında, Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Halk Müziği ve Halk Oyunlar Dairesinde mesai dışı bir görevle yönetim kurulu üyeliğinde de bulunan Yetik Ozan, 14 Aralık 1978 tarihinde ebedî âleme intikal etmiştir.

Yetik Ozan'ın zamansız ölümünün ardından yakın arkadaşları Ahmet B.Ercilasun iki, Abdurrahman Güzel bir, Sadık Kemal Tural bir ve Saim Sakaoğlu bir yazı yazar. Bu yazılardan başka kimse kendisinden bahsetmez. Hemen her kıta veya mısraa ilgi gösteren edebiyat camiasının Yetik Ozan'a hiç ilgi göstermemesi hayli manidar ve ironik bir hâldir. Ölümünden yıllar sonra iki yazı daha yazılmış ve *Atmaca Uçurumu*'nun sonraki baskılarından sonra beş yazı daha kaleme alınmıştır. Gerek bilim, gerek kültür ve gerekse de sanat âleminde yetkin bir insan olarak önemli işlere imza atan Yetik Ozan; çok yönlü bir kişiliğe sahiptir. İyi bir dilci ve halkbilimci olarak değişik yayın organlarında dil ve halk edebiyatı alanında makaleler yayımlamış, seminer ve kongrelerde tebliğler sunmuştur.

Yetik Ozan şairliği ve akademisyenliğinin yanında güçlü bir gelenek temsilcisi âşık kimliğine de sahiptir. Firkatî mahlasıyla son derece güzel şiirler söylemiş Erzurum Kars havalisi âşıkları ile deyişmeler, atışmalar yapmıştır. Yakın arkadaşlarından Saim Sakaoğlu Yetik Ozan'ın bu yönüyle ilgili olarak "Bir âşıkla atışırken karşısındakinin zayıf yönlerini çok iyi yakaladığını, neresinden vurması gerektiğini çok iyi bilirdi. Çok iyi saz çalardı. Kafiyeleleri çok iyi kullanırdı. 1973'te Cumhuriyet'in kuruluşunun 50. Yılı münasebetiyle Sarıkamış Âşıklar Bayramı'na katıldığımızda Şeref Taşlıova, Murat Çobanoğlu ile atışma yaptı. O zaman Doğu Anadolu'da çok güçlü âşıkların bulunduğu için jüri üyesi olarak bunları derecelendirmekte çok zorluk çektik" diyor. Bu ilgi sebebiyle birlikte Cumhuriyetin 50. Yılı münasebetiyle ortak bir çalışma yaparlar. Yayımlanmış kitapları şunlardır: *Atmaca Uçurumu*, Ankara, 1973; *Halk Şiirinde Atatürk* [S. Sakaoğlu ile birlikte], Erzurum, 1974; *Balıkçıl ile Yengeç Kelile ve Dimne'den Seçilmiş Hikâyeler*, Ankara, 1977; *Rize İli Ağızları/İnceleme-Metinler-Sözlük*, Ankara, 1978; *Atmaca Uçurumu-Ülkü Bağı, Bütün Şiirleri*, [Haz. M. Özarslan], Ankara, 2002; *Bütün Şiirleri, Atmaca Uçurumu-Ülkü Bağı-Yücelmek*, [Haz. M. Özarslan], İstanbul, 2009.

Atmaca Uçurumu'nun Yayın Macerasına Dair

2000'li yılların başında bir dost sohbetinde Yetik Ozan'ının şiirleri okundu. Yetik Ozan'ın şiirlerinin ortadan kaybolduğunu ve gençlerin onu tanımadığı konuşuldu. Üç arkadaş, Yetik Ozan'ın şiirlerini yeniden basmak için harekete geçtik. Arkadaşlarımızın işi çıktı ve iş benim üzerime kaldı. Yine o günlerde tevafuk oldu ve Yetik Ozan'ın eşi, hocam Umay Türkes Günay, Yetik Ozan'ın evrak-ı

metrukesinin içinde bulunduğu bir çantayı “Oğlum sen bunları değerlendirirsin” diyerek bana verdi. Çantada muhtelif belgelerin yanı sıra 1973 yılında yayınlanmış olan “Atmaca Uçurumu” ve nasıl tertip edileceğine kadar notlar bulunan “Ülkü Bağı”nın müsveddeleri vardı. Yetik Ozan’ın tüm şiirlerini 2002 yılında tek bir kitap hâlinde ve “Atmaca Uçurumu-Ülkü Bağı Bütün Şiirleri” adı altında Alternatif Yayınevinden çıkarttık. Fakat yayınevi kitabı yeterince dağıtamadı ve sanırım şirket yayıncılık işine son verdi. Kitabı, 2009 yılında rahmetli Nevzat Kösoğlu’nun da desteğiyle Ötüken Neşriyat’ta “Bütün Şiirleri: Atmaca Uçurumu- Ülkü Bağı-Yücelmek” adıyla ve bir iki şiir daha ilave ederek tekrar yayınladık.

Yetik Ozan’ın Şiiri

Turgut Günay’ı akademik mimliğinin dışında günümüze taşıyan, ona edebiyat ve düşünce dünyamızdan seçkin bir yer kazandıran “Yetik Ozan” mahlasıyla yazdığı şiirlerdir. Yine, “Firkatî” mahlasıyla söylediği âşık tarzı şiirleri ve de özellikle Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi âşıklık geleneği temsilcileriyle yakın temaslarda bulunup, birçok mecliste atışmalar yapması onu; yakın zamanda yaşamış bir halk ozanı sıfatıyla karşımıza çıkarmaktadır. Şiirleri başta “Töre”, “Türk Edebiyatı” ve “Hisar” olmak üzere dönemin çeşitli dergilerinde yayımlanmıştır.

Yetik Ozan kendisin sanat anlayışını; “sanatta hedef düşünce, bugünü ve yarınıyla bir bütün olan milletimizin öz değerlerini ortaya çıkarıp işlemek ve onu daima büyük atılımlara hazır kılacak manevî gücü, millî gurur biçimlendirmektir” şeklinde ifade eder. Bu anlayışın bizim toplumumuza uyarlaması ise şu şekildedir; “Bugünkü millî Türk şiirinde, sanat terazisindeki dengeyi bozmamak şartıyla, toplumcu dozu artırmak”. Buradan da anlaşılacağı üzere Yetik Ozan, sanat hem sanat için hem de toplum içindir tezini savunan bir anlayışa sahiptir.

Şiire çok erken yaşlarda başlayan Yetik Ozan, olgunluk döneminde bir defter dolusu şiirini yakmıştır. Bu da onun şiirdeki titizliğini ve sanatın haysiyetine ne derece düşkün olduğunu göstermektedir. Şiirde ölçünün, disiplinin esas olduğunu vurgular ve buna uyar. Ancak, şiirin katı, dar kalıplara sokulmasından yana değildir. Şiirde duyguların seçilişinde “mantık süzgeci”, kelimelerin seçilişinde de “sanat terazisi” olarak görür. Yetik Ozan; “Halk şiiri, Türk şiirinin kaynağıdır ve gelecekte de öyle olmalıdır” kanaatinde dir.

Sadık Kemal Tural, Yetik Ozan’ın yetişmesine kaynaklık eden unsuru, öncelikle memuriyetten dolayısıyla gezmekte olan bir ailenin eşyayı ve insanı gerçeğe yakın bir şekilde yakalama talihi olan çocukluk devresine bağlar. Tural’a göre bu gezginlik sırasında en uzun durakların Karadeniz bölgesinin, tabiatı ve insanı ile bir sahil şehri karakterinden ziyade, yayla veya sarp dağ kasabası niteliğindeki yapısında bulunduğu işaret eder ve geze geze tamamlanmış bir öğrenim ve eğitimin yanı sıra bu gezmenin realiteye intibaksızlığı artıran bir unsur olarak hayatına ve sanatına aksedeceğinin üzerinde durur.

Ölümünden çok sonraki yıllarda kısa bir değerlendirme yazısı kaleme alan Mustafa Tatçı ise, Yetik Ozan’ın kendine has bir hayat ve dünya içinde yaşamış olduğu hayatına ait öz gelişimin şiirine aksetmiş olduğunun altını çizer. Yetik Ozan’la ilgili yazı yazan Namık Açıkgoz de Yetik Ozan’ı bu kadar farklı ve kalıcı kılanın; halk şiiri geleneğinden yararlanmasının yanı sıra, her şiirinin gelenek içinde bir sıçrayış olması, her şiirinde ferdi yaratıcılığının şiirin tekniğine, kelime hazinesine ve imaj dünyasına sinmiş olmasından kaynaklandığı fikrindedir.

Yetik Ozan’ın şiirlerinin kendinse has bir özelliği olup onun şiiri taklit edilebilirlikten uzak ve nevi şahsına münhasır bir yapıya sahiptir. Onun hangi şiirinin hangi mısraı, olursa olsun damgalı gibidir. Hiç kimse tarafından taklit edilemez. Şiirinde kullandığı kendine has fiilleri, kendine has isimleri vardır. Bu isim ve filler ilk bakışta hemen herkesin bildiğini düşündüğü ve fakat belki de hiç kullanmamış olduğu kelimelerdir. Onun şiirleri okunduğunda kendisini duymasanız, tanımasanız bile “bu Yetik Ozan’ın şiiridir” dersiniz, eğer biraz şiirlere aşına iseniz... Onun şiiri Türk şiirinin gelenekten kopmadan nasıl modern hâle getirilebileceğinin somut örnekleridir. Bu bakımdan onu şiirde ayrı bir ses, ayrı bir çığır olarak değerlendirmek mümkündür. Yaklaşık 80 şiiri vardır... Firkatî mahlasıyla âşık tarzı şiiri geleneği vadisinde yazdığı şiirler bu sayının dışındadır.

Kitabiyat:

- ERCİLASUN, Ahmet B., (1979), “Yetik Ozan”, *Töre*, 8, 93, Şubat: 6-7.
- ERCİLASUN, Ahmet B., (1980), “Yetik Ozan’sız Bir Yıl”, *Töre*, 9, 105, Şubat: 13-15.
- GÜZEL, Abdurrahman, (1981), “Yetik Ozan’ın (Firkatî’nin) Ardından”, *Türk Edebiyatı*, 98, Aralık: 24-27.
- SAKAOĞLU, Saim, (1979), “Turgutcuğum’un Ardından”, *Töre*, 8, 94, Mart: 40-43.
- TURAL, Sadık Kemal, (1979), “Yetik Ozan’ın Şiiri Etrafında”, *Töre*, 8, 93, Şubat: 9-12.
- AÇIKGÖZ, Nâmık, (1999), “Yetik Ozan Yitti Gitti”, *Türk Yurdu*, 19, 147, Kasım: 5-9.
- AYCI, Mehmet, (2002), “Kendi Pençesiyle Kazar Kurt, Kabrini Azar Azar”, *Türk Edebiyatı*, 345, Temmuz.
- GÜNAY, Gökçen, (1973), “Yetik Ozan’la Bir Konuşma”, *Töre*, 25, Haziran: 48-53.
- GÜRBÜZ, Cazim, (t.y.), “Hey Gidi Yetik Ozan Hey!”, *Berfin Bahar -Aylık Kültür, Sanat ve Edebiyat Dergisi-*, 166.
- KÜPÇÜK, Selçuk, (2014), “İsmiyle, Cismiyle ‘Yetik Ozan’dı Turgut Günay”, <http://www.dunyabizim.com/manset/16385/ismiyle-cismiyle-yetik-ozandi-turgut-gunay.html>
- TATÇI, Mustafa, (1986), “Ölümünün 8. Senesinde “Yetik Ozan”sız Seneler”, *Dolunay*, 12, Aralık: 31-32.
- YÜKSEL, Hasan Avni, (2003), “Yetik Ozan ve Bütün Şiirleri”, *Türk Kültürü*, XLI, 477-478, Ocak-Şubat: 33-40.

ÂŞIK REYHANÎ ÂŞIK FİRKATÎ (Yetik Ozan) ATIŞMASI**Reyhanî**

Âşıkların ağladığı doğrudur,
Arsız arsız güldükleri yalandır
Sözle eser bağladığı doğrudur
Sazlarını çaldıkları yalandır

Firkatî

Haklısın Reyhanî sözün doğrudur
El âlemin bildikleri yalandır
Gül sararır gider güzün doğrudur
Güzellerin yoldukları yalandır

Reyhanî

Yağmurun yardığı yarlar doğrudur
Sevenin sardığı yarlar doğrudur
Bu dünyada riyakârlar doğrudur
Tuttukları kıldıkları yalandır

Firkatî

Saf gönülden gelen kelim doğrudur
Kârsız karşılıksız kelim doğrudur
Doğrunun çektiği elem doğrudur
Ona hayran oldukları yalandır

Reyhanî

Reyhanî der semirenler doğrudur
Fukarayı kemirenler doğrudur
El âlemi sömürenler doğrudur
Kardeş payı böldükleri yalandır

Firkatî

Batık gemideki direk doğrudur
Kızgın fırındaki kürek doğrudur
Reyhan usta Firkat çirak doğrudur
Birbirinden çaldıkları yalandır.

S/AYIKLAMA**Hasan Fahir TAN**

Kalbimde, gizli kalp var; fazla heyecan yasak
Duruverir /mâzallah/ sekteye uğrarsa aşk

Aklım da hep aklında; ne geçiyor kim bilir
Bu gidişle yakında oynamazsa iyidir

Gözlerimse gözlüyor boşlukta bir hayali
Ben bende değilim ki; nerden bilsin ahâli

Hep kendimce inliyor; dinliyorum ben ama
Kulak zarından olur kulak verse kul bana.

KARTAL YUVASI SEVDAM**Mehmet ÖZDEMİR**

Masmavi su damlası sızıp içime aktın
Güneşten ateş alıp gönlüme köz bıraktın

Kekiği yel savurur kokun siner dağlara
Adın isim çoğaltır sevdan onulmaz yara

Kırılınca kanadım yürürüm adım adım
Hangi tarafa dönsem sen akarsın susadım

Islatır hayalimi dağdan sızan kar suyu
Bağladım yüreğime buz gibi akarsuyu

Saçların kuş tuzağı ellerin balık yemi
Güneş gibi tepemde eritirsin gölgemi

Dağlar içini çeksin bulut yaşını silsin
Kartal yuvası sevdam dal değil ki eğilsin

ÖPTÜM AŞKIN GÖZLERİNDEN**Durmuş KAYA**

Öptüm aşkın gözlerinden beklesin çöller beni
Ney dökülsün nağme nağme söylesin hicranımı
Ben ki şaşkın gamlı bülbül neylesin güller beni
Ney dökülsün nağme nağme söylesin hicranımı

Var mı aşkın pençesinden canlı çıkmak var mı ah
Nar dudaktan kor bakıştan patlayan volkan mı ah
Sen sihirbaz bir çiçeksin nur saçarsın her sabah
Ney dökülsün nağme nağme söylesin hicranımı

Sende akmış, çağlıyormuş her diyardan bir pınar
Aldım aşkın her deminden göynüdüm gönlüm yanar
Ellerinden bir su içtim, bende bin hicran kanar
Ney dökülsün nağme nağme söylesin hicranımı

Ey felek, sen, bir meleksen, ver benim sultanımı
Hasretinden kavrulurken zehredersin cânımı
Gözlerinden düştüğüm gün beklerim zindanımı
Ney dökülsün nağme nağme söylesin hicranımı

SON SAVAŞIN GALİBİ**Erdal NOYAN**

Bin mecusî ateşi söner de tek damlaya
Ol şölenden geriye elde biraz kül kalır

Yorulur sevda kuşu aşınır yeminleri
En vefalı yorumcu inleyen bülbül kalır

Denizlere darılıp lebe mercan düşüren
O yangınla arada âsumanî tül kalır

Dikenlere kendini sebil eden yüreğe
Son savaşın galibi bâkire bir gül kalır

Sayılanmış hevesler simyageri bulunca
Şafağa çeyiz koyan gelinler betül kalır.

SÖZ**Nuri PEKSÖZ**

Susanlar kurtuldu, metanet eyle
Gizli yaralara dermansa söyle
Sevgi sulatanından rivayet eyle
Âşıklar bu söze mihmansa söyle

Hangi suret solmaz bu zindanlarda
Recmedilir gönül bu meydanlarda
Elfaz-ı küfür var bak lisanlarda
Dilindeki ikrar imansa söyle

Sözden libas giyer sultanı aşkın
Bir avuç kül müdür ihsanı aşkın
Gelmedi âleme dermanı aşkın
Özün ki kendine canansa söyle

Büyüler ahkâmla seni geceler
Teskin eder mi ki canı geceler
Seyreyler mi bu isyanı geceler
Marufu emreden burhansa söyle

Surette görünmek hüner değildir
Zulmete bürünmek hüner değildir
Sularda arınmak hüner değildir
Gönülleri yuyan beyansa söyle

Yedi dağ ardında hümanın yurdu
Kim mutmain oldu, nefsi doyurdu
Cahilleri kâmillerden ayırdı
Dilinden dökülen irfansa söyle

Cahil yıkar kalesini hürmetin
Güzel sözdür senin bütün servetin
Bilinir bununla kadrin kıymetin
Atba sözün Hakk'tan amansa söyle

KARDELEN**İsmail BİNGÖL**

Ben bir sevda sürgünü yerim yurdum bellisiz
Gezdiğim şu yerlerde biter misin kardelen
Hicran tükenmez gibi kavuşmamız tarihsiz
Umutsuz yaşamak neymiş, bilir misin kardelen

Nice bir sevdalılar geçmiş diyar-ı gamdan
Her biri bin ok yemiş o vefasız cânândan
Hikâyeler bitmemiş ses gelmiş asırlardan
Bu bitimsiz yankıyı dinler misin kardelen

Kardelen hiç geçtin mi bir cân için kendinden
Kardelen anladın mı şafağın melâlinden
Sönsün diye bu yangın söyle ne gelir elden
Ateş gibi tutuşup yanar mısın kardelen

Bakışlardan dökülen o eski rûya değil,
Bu ne biçim ağlayış dincek gibi değil
Hiçbir dil vasfedemez bildiğiniz hâl değil
Kim çözecek bu sırrı söyler misin kardelen

HİMMET TALEBİYLE**-Nazire-****İsmail GÖKTÜRK (Aczî)**

*Gönül maksudunu buldu
Cihan envâr ile doldu
Bugün Nûri imam oldu
Uyan gelsin bu meydâne
Abdulahad Nûri Hz.*

Gönlü sırrı fakra erip
Doyan gelsin bu meydâne
Nefsi eşik üzre serip
Koyan gelsin bu meydâne

Gâh umutla, gâhî korka
El aç Mevlâ çıkar arka
Kula nihân olup Hakka
Âyan gelsin bu meydâne

Derya gibi muhabbette
Fenâ bulsun kul nîmette
Sermest olup sekînette
Hayran gelsin bu meydâne

Şeyhim ekmiş, hem biçecek
Bizi derip çiçek çiçek
Asıl yurda götürecek
Kervan gelsin bu meydâne

Dizin kırar girer meşke
Tevhid ile erer aşka
Aczî adam olmaz başka
Sultan gelsin bu meydâne

KABRİSTANDA BİR BAYRAM**Halit YILDIRIM**

Kabristana yolum düştü bu bayram
Ne çok tanıdığım ölmüş meğerse
Hasretlik esiyor hep buram buram
Zaman bizden neler çalmış meğerse

Mezar taşlarına adlar kazılmış
Ölüm tarihleri bile yazılmış
Kiminin mezarı çoktan bozulmuş
Ne adı, ne nesli kalmış meğerse

Kimisi yaşamış yaşı yüz olmuş
Kiminin baharı bitmiş güz olmuş
Kiminin ölümü hemen, tez olmuş
Kimisi genç yaşta solmuş meğerse

Her mezar başına bir dost dizilmiş
Herkesin gözünden yaşlar süzölmüş
Dünyanın kanunu böyle yazılmış
Her doğanı ecel bulmuş meğerse

Kimi anam, babam deyip ağlıyor
Yavrum diyenler hep kara bağlıyor
Feryad figanları yürek dağlıyor
Bunlar en çileli kulmuş meğerse

Emmoğlum, dayoğlum yatıyor şurda
Ebem, dedem, emmim, dayım da orda
Fatiha ve İhlâs okudum burda
Kabristan eş dostla dolmuş meğerse

Bir kabir başına durdum dikildim
Bir kabir başına vardım yıkıldım
Kara topraklara sanki çekildim
Benim de ecelim gelmiş meğerse

ÂŞIK ELESGERLE ŞEMKİRLİ ÂŞIK HÜSEYN DESTANI -2-

Dr. Seher ATMACA

Beli (evet) benim azizlerim, ele ki söz tamama yetişdi. Mikayıl söyüşü (küfrü), korkuyu iştmezliğe vurdu. Sözün özünü götürüp cebine koydu. Ele bil ki dünyayı buna bağışlamışlardı.

Âşık Elesger soruştu:

- Mikayıl, bu sözü götürüp ne edeceksen?

-Aparıp Mıgıç'a verip, sazımı alacağım.

-Bundan sonra yine âşıklık edeceksen?

-Beli edeceyem.

-Yok, senin âşık olmağına hele çok var. Get bir ustada gulluk (hizmet) ele, bilmediklerini öyren, kemkesirini (eksikliklerini) düzelt.

-Kimin yanına gittim, şeyird (çırak) götürmedi. (kabul etmedi)

Âşık Elesger biraz yumşaldı:

-Sen de ki âşıklığa hevesi var, men öyredere. Get sazını al gayıdanda (dönende) yanına gelersen.

Mikayıl sevine sevine evlerine getti. Seher tezden yol başladı Çardaklı'ya. İki gün gelip Çardaklı'ya yetişdi.

Soruşup Mıgıç'ın evini taptı (buldu) gonşulardan bir oğlan gelip Mıgıç'ı çöle (dışarıya) çağırdı. Mıgıç çöle çıkanda gördü ki Mikayıl gelip, elinden tutup ahvalını soruştu, eve daveteledi. Mikayıl eve getmek istemedi. Konu komşu meseleyi bildiklerinden Mıgıç'ın bağladığı âşık geldiğini duyanda, bir göz kırpmında buraya bir meclisin adamı topladı. Komşulardan aksakal bir Ermeni Mikayıl'ı da, Mıgıç'ı da evlerine apardı. Mikayıl kâğıdı çakırdı, okudular gördüler ki Mıgıç'ın mecliste okuduğu bağlamanın cevabıdır. Özü de (kendisi) çok ustalıkla açılıp. Mıgıç Mikayıl'ın sazını özüne gaytarmak (kendi yanında bırakmak) istemedi, dedi:

Bağlamayı sen açmış olsaydın sazını vererdim Âşık Elesger açıp, vermeyeceğim.

Mıgıç bele deyende hemin aksakal Ermeni işe garişti:

Âşık Mıgıç bağlama senin olsaydı sen deyen idi, bağlama özgenindi, o da gedip özgeye açtırıp. Oğlanın sazını özüne ver.

Âşık Mıgıç gördü ki bu çok tutarlı bir söz oldu. Dillenmeden Mikayıl'ın sazını özüne gaytardı. (kendine verdi)

Mikayıl sazını götürüp bir başına Göyçe'ye geldi. Gelen kimi de özünü Âşık Elesger'in yanına yetirdi. Âşık Elerger Mikayıl'ı yanında şeyird (çırak) sakladı.

Menim azizlerim, Mikayıl Âşık Elesger'in yanında şayird (çırak) galmakta olsun size deyim Şemkirli Âşık Hüseynden. Mıgıç sözü görürüp ustasının yanına getti. Meseleyi Âşık Hüsey'n'den danıştı. O da bu işe göre Mıgıç'ı biraz danladı (azarladı) sonra bağlamanın açmasını okutturdu. Mıgıç ele hesap ederd ki, ustadı bağlamanın açılmasına pert olacak (çok bozulacak) amma bele olmadı. Âşık Hüsey'n bu cevaptan razı galdı. Mıgıç'a dediki Âşık Elesger bağlamayı çok güzel ve düzgün açıp. Âşık Hüsey'n'i razı salan bir de o idi ki Âşık Elesger özünden (kendinden) yaşça büyük olan ustada itiram göstermiş, onun bağlamasını lal, mercan gibi giymetlendirmişti. Âşık Elesger'in bu marifeti Âşık Hüsey'n'in onunla görüşmek hevesini bir o kadar artırdı.

Âşık Hüsey'n çok arzu ederd ki, Âşık Elesger, Şemkir tarafa gelsin görüşsünler. Amma Âşık Elesger gelmirdi ki gelmirdi. Âşık Hüsey'n'in sabrı kesildi. Bir istedi ki kağız gönderip, Âşık Elesger'i çağırtsın. Amma bu fikirden tez el çekti. Ona göre ki bağlamanın açılmasından sonra çağirtirmek onu meydana çağirtmek kimi başa düşerlerdi. Çok götür-goydan sonra bele karara geldi ki özü Âşık Elesger'le görüşe gitsin.

Beli benim azizlerim, payız (sonbahar) getti, gış geldi, gış herlendi, yaz oldu. Günlerin bir günü Âşık Hüsey'n atına mindi, sazını çığnine saldı, Göyçe'ye yolu düşü. Gelhagel, gelhagel akşama doğru Ağbulak köyüne yetişti. Ağbulak köyünde âşık Hüsey'n'i tanıdılar. O gece onu sakladılar (misafir ettiler) yahşı sohbet eylediler. Sabah hamızın (herkesin) yüzüne hayırlıkla açılısın, sabah açıldı. Çay-çörekten sonra Âşık Hüsey'n xahiş (rica)eledi ki, yolum uzaktır gedim.

Kalvayı İbrahim soruştu:

-Âşık Hüsey'n, Allah goysa seferin harayadır? (nereye)

-Âşık Elesger'le görüşmeye gedirem.

Xahiş edirem, gayıdanda (geri dönende) bizi görmemiş olma!

- Baş üste!

Beli, seher tezden Âşık Hüsey'n Göyçe denizinin (gölünün) güney tarafından Ağkilse'ye doğru yola koyuldu. Dağ otu biçilirdi. Âşık Elesger de biçine (ot ya da ekin biçmek) giderdi. Bu gün Âşık Elesger biçine gitmedi. Arvadi Anaxan'ım onun yanına gelip dedi:

-A kişi cemaat biçine gitti sen niye yubanırsan? (gecikirsin)

-Arvad, men bu gün getmeyeceyem.

-Niye?

-Bu gün Şemkirli Âşık Hüsey'n bize gonak gelecek.

Anaxanın daha bir söz soruşmadı. Başladı evi-eşiyi selgeye (düzene) salmağa.

Âşık Elesger gardaşı Mehmeddi yanına çağırıp dedi:

-Mehmed, durma get yaylagdan heyvan getir.

- Ay gağa (ey gardaş) xeyirdir mi?

Bu gün Şemkirli Âşık Hüseyin bize gonak gelecek.

-Ay gağa kim dedi?

Yuxuda görmüşen, Sen durma get heyvan getir, gerçek olar gonagımıza keserik, gonak gelmese de özümüzü (kendimiz) keserik.

Mehmed ata mindi, heyvan getirmeye getti.

Âşık Elesger gapı-bacada herlenip (dolaşıp) gonagin yolunu gözlemeye başladı. Bir de gördü ki Zod yolu ile bir atlı gelir. Atlı gelip kende (köye) yaklaşılanda yolun gırağında yer sulayan Meşedi Paşa'nın yanında dayandı. Ne danışılarsa, Meşedi Paşa elini kende tarafa uzattı. Sonra at yine yoluna devam etti. Âşık Elesger'in yüreğine damdı ki (içine doğdu) bu Âşık Hüseyin olacak. Damın üstünden aşağı düştü (indi), gonağı karşılamak için yola doğru gitti. "Qarama" deyilen suyun yanında birbirine çattılar (karşılaştırlar) Âşık Elesger gördü ki, boz atlı, sarıyağız, gırmızı saqqal, yüzünde tek tek çopuru olan bu nurani kişi hemin yuxuda gördüğü adamdır. Âşık Hüseyin dillendi:

-Salameleyküm, ay Âşık Elesger!

-Aleykesselam, ay Âşık Hüseyin! Xoş gelip sen!

-Aye, xalası göyçek (ey halası güzel) sen ne bildin ki, men Âşık Hüseyin'em?

-Bacısı göyçek, bes sen benim Âşık Elesger olduğumu haradan bildin?

-Men iki gündür soraklaşa-soraklaşa gelirem. İndi de o yer sulayan gonşundan soruşdum, dedi ki o ev Âşık Elesger'in evidir, damın üstündeki de Âşık Elesger'dir.

-Hüseyin emmi senin de geleceğini mene demişdiler.

Âşık Hüseyin teccüplendi. (afalladı) Ağbulakla Ağkilsenin arası da bir günlük yoldur. Bes bu xaberi Âşık Elesger'e kim getirmiş olar?!

Âşık Hüseyin attan düştü (indi) Görüştüler, öpüştüler.

Âşık Elesger ile Âşık Hüseyin danışa danışa (konuşa konuşa) eve taraf (doğru) gelmeye başladılar. Bunlar qarıya çatanda Mehmed de çatı (yetiştı) Mehmed elini Âşık Hüseyine uzattı:

-Hüseyin emi xoş gelip sen!

-Xoşbeht olasan! A bala sen benim Hüseyin emi olduğum haradan bildin?

-Vallah Hüseyin emi, gağam dedi ki Şemkirli Âşık Hüseyini yuxuda görmüşen, bize gonak gelecek. Bu heyvanı da ona göre getirtti.

Âşık Hüseyin şübheden çıxdı daha bir söz demedi. Mehmed heyvanı kesti, soymağa başladı. Âşık Elesgerle Âşık Hüseyin eve keçtiler. Çay çörek hazırlandı. Yediler içtiler, Şemkirli Hüseyin'in geldiğini cemaat eşiddi. (duydu) Aksam oldu.

Camaat Âşık Elesger'in evine toplaşdı.

Bir geder (müddet) geçenden sonra Âşık Hüseyin dedi:

-Âşık Elesger sazını götür, bir iki gitar oxu, cemaat gulak assın. (dinlesin)

-Hüseyin emi, camaat benim okumağımı çox görüp, bugün senin sesini eşitmek için buraya yığılıplar. Yaxşı olar ki, özün bir iki kelme deyesen.

Meclistekiler bu teklife çox razı galdılar. Âşıklar sazlarını götürdüler, çalıp oxumaya başladılar. Ustad âşıkların sözlerinden bir geder okudukdan sonra Âşık Hüseyin dedi:

Âşık Elesger, senin yaxşı-yaxşı sözlerin gelib gulağıma çatıb. Biraz da özünden (kendinden) oxu.

-Hüseyin emi, siz kimi ustadın yanında üze (yüze) çıkası ele sözüm yoxdur. Sen öz sözlerinden oxusan, bizim için çox xoş olar.

-Elese (öyleyse) ikimizde özümüzden okuyağ.

Âşık Elesger başa düşmüşdü ki, (anlamıştı) Âşık Hüseyin bunun selesini (bilgisini) yoxlamaya gelib. Yoxlamamış el çekmeyecek. Odur ki dedi:

-Hüseyin emi, meslahat sizindir.

-Âşık Hüseyin aldı, görek ne dedi, meclistekiler ne eşitdi.

Analar oğlan doğanda 1

Qoy doğsun oğlanın merd;

Atası kamil olan

Tez tapar 2 dövrünü merd

Axşamadek ac da qalsa

Bir tike yalnız yemek

Gedeni yoldan gaytarar 3

Xub 4 saxlar mehmanı 5 merd.

Âşık Hüseyin sözü dilcevabı deyenden sonra Âşık Elesger dedi:

-Hüseyin emi, benim de qafiyede "merd" sözüm var. İcaze versen, men de onu oxuyaram.

-Çox şad olaram, buyur.

Aldı Âşık Elesger:

Altı günde xelq eyledi

Alemi sübhani merd

Aya, güne qerar qoyub

Dolanır dünyanı merd

Mehmed şenine endi

Doxsan min kelme tamam

Osman yazdı, cem eyledi

Otuz cüz Qurani merd

Aldı Âşık Hüseyin:

Bir merd ile ülfet qılan

Axır bir gün merd olu

Namerd ile ülfet qılan

Çöl-biyaban gerd olu

Namerd bir mehman görende

İki gözü dört olu

Merd çeker alar elinden

Gen6 açar suframı merd.

Aldı Âşık Elesger:

İbrahimi Xaelilullah

Ahd-peyman eyledi

Çıxardı mina dağına

*Oğlun qurban eyledi
Hacer yandı, nale 7 çekdi
Ahü feğan eyledi
Barilahim 8 kerem kıldı
Gönderdi qurbanı med.*

Aldı Âşık Hüseyin:
*Âşık Hüseyin deyer
Namerd binışan 9 olu
Bir meclisde namerd olsa
Meclis perişan olu
Merd bir meclise varanda
Meclis ürovşan10 olu
Her yerde xahe11 yapar
Keşt12 eyler cahını merd.*

Aldı Âşık Elesger:
*Elesger adın qurbanı
Ya Mehemed Mustafa!
Şenine aye xetm13 oldu
El-atasan qul kefa14
Dinini aşkar15 eyledi
Münkire verdi cefa
Qılıncı merd, qüvveti merd
Atı merd, meydanı merd.*

Sözler tamam olanda Âşık Hüseyin dillendi:

-Sağ ol, Âşık Elesger! Sözüümün heç yanlışı yoxdur. Menim sözü hara, senin sözü hara. Menim sözüüm mollalardan eşitdiyim hadislerdir, amma seninki ustadnamedir, nesihedir.

Âşık Hüseyin başka bir söz başlattı. Âşık Elesger de hemin (aynı) kafiyede ona münasip söz oxudu. Sonra üçüncüsünü, dördüncüsünü. Her iki âşık birbirinin sözlerini tarifleye, tarifleye 7-8 gatar özlerinden oxudular. Her defa Âşık Hüseyin sözün birinci bendini deyenden sonra Âşık Elesger'den soruştu ki bu qafiyede de sözüüm var mı? Âşık Elesger deyirdi ki var. Âşık Hüseyin yegin eldi ki (zannetti) Âşık Elesger sözlerinin çoxusunu burada bedehaten dedi.

Cemaat çox diqqatle qulaq asdı. Axşama geder ot biçen adamların yorgunluğundan eser-alamet qalmamışdı. Âşık Hüseyin üzünü Âşık Elesger'e tutub dedi;

Âşık Elesger senin dodaqdeyemez sözlerini de eşitmişem. İmdiye qeder heç bir âşık da bele sözler yoxdur. Söz deyende dodaqların birbirine deymemesi çox çetin bir işdir. Men de bele bir söz düzeltmişem. Gör hoşuna gelir mi?

-Hüseyin emi, bizim üçün çox hoşdur buyur. Âşık Hüseyin indiyeye qeder heç kesin yanında oxumadığı "Ay eyler qij-qij" dodaqdeyemez tencisini oxumağa başladı, görek nece başladı. Deyek, şad olun

*Qış çilesi, Xıdır İlyas gelende
Herlener gerdişi, 16 ay eyler qij-qij17
Qış ayından yaz ayına keçende
Arşdan neysan yağar, 18 ay eyler qij-gij.*

Âşık Hüseyin sözü dilcevabı deyenden sonra Âşık Elesger soruşdu:

-Âşık Elesger, buna oxşar sözüüm yoxdur ki?

-Hüseyin emi, bu sözüümü de âşıklardan eşitmemişem. Çox xoşuma geldi. İstedim ki tek oxuna; bunu da cütlemişem. İcaze versen oxuyaram.

Âşık Hüseyin az galdı ki Âşık Elesger'in yalanının üstünü açdı. Deydi ki bu söz hele heç kese malum deyil. Bir teher sözüümü saxladı. Üreyinden gülümsünüp dedi:

Elesger cütleyebilipsense oxumağın çox xahşı olar.

Âşık Elesger sazı sinesine basıp başladı, görek nece başladı.

*Qeyz eyleyer, çen çekdiler dağlara19
Qehrinden yelleri ay eyler qij-qij.
Qarşı gelse hasret çeker yar yara
Ağlı çaşar seri ay eyler qij-qij.*

Aldı Âşık Hüseyin:

*Acıqlandı20 ağyara "nesen ki!"
Eşgin artıdı hey yanında ne senki
Ağılkarlar qayıranda ne senki
Ayaqda şeceri21 ay eyler qij-qij.*

Aldı Âşık Elesger:

*Şin22 şeher axtarır secere deyer
Şeytan şer eyleyer seç ara deyer
Daşar çaylar qalxar şecere deyer
Herlenen23 daşları ay eyler qij-qij.*

Aldı Âşık Hüseyin:

*Ağılkarlar hey çekerler xeyati
Hey yeyinen al dersine xeyati
Seddairler qayırarlar xeyati24
Çarx herlener25 sesi ay eyler qij-qij.*

Aldı Âşık Elesger:

*Aşiq çaxsa dilde qara qar qalar
Dağlar sinesinde qara qar qalar
Geşte çixsa26 erşe qara qargalar
Çalar qanadların ay eyler qij-qij*

Aldı Âşık Hüseyin:

*Yeri sen canana qarşı gelende
Saxlar sedeqati qarşı gelende
Aşiq Hüseyinin yarı qarşı gelende
Ağılı serinden ay eyler qij-qij*

Aldı Âşık Elesger:

*Yazıq Elesger elin yetse ne nara
Ne hasret çek ne ah eyle ne nar
Ne insandı sangi salır ne nara
Qaynadar derya tek ay eyler qij-qij*

Gece yarısını geçmişti, cemaat sohbetten ayrılmak istemiyordu. Âşık Hüseyin Elesger'e dedi:

-Âşık Elesger, bir dodaqdeyemezim de var. Onu da eşitmek istiyersen mi?

-Hüseyin emi, senin sözlerin birbirinden gözeldir. Görürsen de! Camaat sabah işe gitmeyi de yaddan çıkarıb hamısı seni eşitmek isteyir.

Âşık Hüseyin göreki bu defa ne dedi, meclistikiler ne eşitti, diyek şad olun:

*Sen şeyirdsen, hey deyirler
Ders al, arkadan, geda!
Haqiqatten dışarısan,
Keçirsen yandan geda!
Aşiq isen saz çalırсан,
Şer ile işin nedi?
Deryalardan xarac alsan,
Heya qıl²⁷ kandan, geda!*

Âşık Hüsen bu bendi diyenden sonra yine üzünü âşık Elesger'e tuttu:

-Aşiq Elesger, buna oxşar sözün var mı?
-Hüseyin emi, var.
-Onda de gelsin.

*Aldı Âşık Elesger
Gizli sirrin nahaq yere
Gizledin xandan geda!
Ah çeker nale eylesin
Can geder candan geda!
Etiqatla sidq dille
Çağır şahlar şahını
Nahaq işdi dilek diler
İnsan insandan geda!*

*Aldı Âşık Hüseyin
Seyyad²⁸ isen, seyre çıxısan
Geşt ele²⁹ dağlara sen
Eşq ehlisen axtarınan³⁰
Yetişesen yara sen
Eşq ateşi canda getsin
Getsen her diyara sen
Arı teki³¹ hey sızılđa
Şire çek şandan geda! ³²*

*Aldı Âşık Elesger
Al çetirin çıx sehraya
Sal serine saye³³ gez
Qeder senle gezecekdir
İster gir deryaya gez
Sakin eyleş sin³⁴ içinde
Haqiqatden aye³⁵ gez
Şeri-şeytandan geda!*

*Aldı Âşık Hüseyin
Hüseyinden kenar herran³⁶
Seni salar engele
Yene dağlar nele ³⁷
Çisgin gele çen³⁸ gele
Azrayıl ner kişidir
Siner çeker çengele
Addadar sandan geda!*

*Aldı Âşık Elesger
Elesgerle danışanda
Al eline saz danış
İnci seni isteyenle
Eyle erki-naz³⁹ danış
Eyleşende ağır eyleş
Danışanda az danış
Eşidenler "ehsen!" desin
Sana her yandan geda!*

Sözler tamama yetişenden sonra Âşık Hüseyin üzünü cemaata tutup dedi:

-Camaat, icaze verseniz, sohbetimizi qurtararıq. Siz de işten gelipsiniz, sabah da işe gedeceksiniz. Sabah açılmaya bir şey galmayıb.

Ağsaqqallardan biri dillendi:

-Peki, Âşık Hüseyin'le Âşık Elesger'in sohbetinden doymaq olar!

Âşık Hüseyin gördü ki cemaat yerinden terpenmek (kıvıldamak) istemiyor dedi.

-Yaxşı oxu diyirseniz oxuyaq.

Âşıklar bu defa başka ustadların şiirlerinden okumaya başladılar. Bir neçe gatar okumuşdular ki horozlar ötmeye başladı.

Âşık Hüseyin gülümseyip dedi:

-Yene oxuyaq mı? Çox sağ olun! Horozların emrine tabi olmak gerekdir.

Cemaat istedi ki âşıklara dövran pulu yığsın, Âşık Hüseyin razılaşmayıp dedi:

-Men buraya qazanca gelmemişem, Âşık Elesger'le görüşmeye gelmişem. Menim arzum, maksadım ancak bu idi. Çox sag olun!

Cemaat şad-hürrem (memnun kalarak) dağılıp evlerine getti. Âşık Elesger Âşık Hüseyin'i bir neçe gün de qonak saxladı, yaxşı hörməteledi. Onu yola salanda qucaklaşib öpüşdüler.

Âşık Hüseyin gelib Ağbulak kendine (köyüne) çatanda gördü ki cemaat onu gözleyir. Molla Ali soruştu:

-Âşık Elesger'le görüşebildin mi, nece aşiqdir?

-Âşık Elesger kimi âşık hele dünyaya gelmeyib, inden beleye de (bundan sonraya) gelmeyine inanmıram; o haqq aşığıdır.

Âşık Hüseyin böyle demesi onun hörmətini daha da artırdı, o gece Ağbulaq'da saxladılar, meclis qurdular, çox razı yola saldılar.

Bu ehvalatdan sonra harada söz düşdüse, Âşık Hüseyin Âşık Elesger'i, Âşık Elesger de Âşık Hüseyin'i terifledi.

*1-Doğuranda 2-Tez bulur 3-Çevirir 4-Şık, Güzel 5-Misafir
6-Geniş 7-Ah çekmek 8-Allah, Tanrı 9- 10-Şenlenme 11-
12- 13-Şanına ayet ezberlemek 14- 15-Ortaya çıkmak 16-
Döner devranı 17-Şırlı 18-Gökten yağmur yağar 19- 20-
Kızmak 21-Soyağacı 22-Cin 23-Dönen 24- 25-Döner,
dolaşır 26-Meydana çıkmak 27-Hayâli olmak 28-Gezgin,
avcı 29-Meydan okumak 30-Aramak 31-Gibi 32-Zavallı,
dilenci 33-Korumak, gölge 34-Mezar 35-Ayet 36-Dolaşmak,
dolanmak, gezmek 37- 38-Sis 39-Naz, gamze*

YÂR GAZELİ**Mustafa OĞUZ**

Sevgili gelir, susuz çöl, gül gülistan olur
Yârin eli değer, her yer bağ-ı bostan olur

Bir yudum ab-ı hayat içeriz yâr elinden
Suya kanar, kurumuş gönlümüz mestan olur

Karanlık ufuklara güneş gibi doğar yâr
Büyülenir gözlerimiz ona hayran olur

Görünce sevgiliyi kendimizden geçeriz
Doğranır kanlı parmaklarımız ziyan olur

Ayrılık okları saplanır da kalbimize
Gözyaşları sele döner gönlümüz kan olur

Gider kapısında divan dururuz her gece
Canandan gelen her söz bizlere ferman olur

Aşk kuyusuna düşer, yanar tutuşur gönül
Sevgili, kanayan cümle derde derman olur

YABANDA**Mehmet BAŞ**

Güzellik dediğin gün gelir solar
Güzelim diyerek gezme yabanda
Simsiyah saçına beyazlar dolar
Yılları ard arda dizme yabanda

İkrarın var ise dostun yolunda
Gayrı işin olmaz dünya pulunda
Kazılmış mezarın yolun sonunda
İncitip canları üzme yabanda

Yar yolunda gülemezsem ölürüm
Yürü derse ardı sıra yürürüm
Çılgık çılgık sessizliği bürürüm
Beni yâd görerek ezme yabanda

Ölüm sağa düşer hasretse sola
Muhtaç etme Rabbim kulunu kula
Eriştir bizleri müstakim yola
Hicran bıçağıyla yüzme yabanda

Al bayrağın can verilen alında
Sevda peteğisin hasret balında
Koparma gülümü dursun dalında
Bıkıp ta öylece bezme yabanda

Kül olur yanarım sen beni yaksan
Ateşler gül olur bir kere baksan
Bir nehir olup da kalbime aksan
Yoluma tuzaklar düzme yabanda

Bir zerredir insan dünya içinde
Yükü vardır her şeylerin hiçinde
Kalkar kervan sevgilinin göçünde
Beni hor gözlerle süzme yabanda

ÜSTÜNE**İbrahim SAĞIR**

Dizildi umutlarım güya güya üstüne
Nice hayaller kurdum rüya rüya üstüne

Her yeni doğan günle başlarken hayatıma
Ekledim emelleri hülya hülya üstüne

Yaran ile sohbetin tadı, tuzu kalmadı
Dostluklar acze düştü riya riya üstüne

Hüzün bulutlarının altında adım adım
Harcadım sermayemi veda veda üstüne

Yollarım sarpa sardı vuslata eremedim
Hayallerim tükendi feda feda üstüne

Dünyanın sarhoşluğu döndürdü de başımı
Günahlarımı sardım rida rida üstüne

Güvendiğim her dalı kırdı kaderin eli
Törpülendi hayatım eda eda üstüne

Sermayem boşa gitti ziyan düştü karıma,
Encamım sürdü gitti heba heba üstüne.

Umudu Sertaç ettim geceleri duama
Yalvardım Rahman'ıma nida nida üstüne

BUNA DÜNYA DERLER HEPİSİ GEÇER

Hüseyin KAYA

Anlamsız telaşlar, gereksiz çabalar sanki her geçen gün biraz daha küçültüyor dünyayı ve dünya küçüldükçe sanki daha hızlı, gürültülü dönüyor. Dakikalar hızla ilerliyor, saatler çabucak geçiveriyor, akşamın nasıl olduğunu, sabaha nasıl ulaştığımızı düşünemeyecek bir telaşa dönüşüyor yaşamak. Dünyanın hızına ayak uydurabilmek için git gide hızlanan bir hayatın içinde nefes dahi almadan sürüklenmek kalıyor bizlere. Sabır kelimesinin manalarını önce biz unutuyoruz sonra lügatler daraltıyor. Beklemeyi, nasıl bekleyeceğimizi unutuyoruz usul usul. Ne geçmiş zamanın izi kalıyor kalbimizde ne gelecek zamanın ümidi. Hemen, anında istiyoruz her şeyi. Çabucak büyümek istiyoruz, çabucak sevmek, istediğimizde hemen sevmek... Her şeyimiz hemen olsun istiyoruz. Her şeyi şimdi istiyoruz. Okulumuz bitsin, işimiz olsun, evimiz, ailemiz çocuklarımız olsun istiyoruz. Durmadan konuşuyor, bulanık hayallere emanet ediyoruz kalbimizi. Ardımızda bıraktığımız toza ve dumana bakmadan telaşla ve deliler gibi geçiyoruz bir daha asla geçemeyeceğimiz yollardan, dünya üzerinden. Birbirimize gençlere, küçücük çocuklara hatta bebeklere bulaştırıyoruz aceleciliğimizi. Telaşla ve deliler gibi koşuyoruz bir arpa boyu yolun üzerinde.

Ömrün yalnızca bir günden ibaret olduğunu bile bile unutuyor dilimiz kendisine öğretileni, unutuyor gözlerimiz nasıl göreceğini... Zannediyoruz ki istediğimiz şeylere sahip oldukça mutlu olacağız, huzur bulacak içimiz. Köpükten balonlar gibi kayboluyor sahip olduğumuzu düşündüğümüz her şey ellerimiz arasında. Yenik düşüyor kalbimiz aklımıza. Gökkuşağına aldanıyor renklerini kendinden biliyoruz. Sabır ağaçları, ırmakları kuruyor ve çölleşiyor sabrın, tahammülün bulunmadığı yerler. Görmüyoruz sabırla sırasını bekleyen mevsimleri, büyüyen ağaçları, ayaklarımız altında sesi çıkmadan uzanan toprağı.

Hırs atının terkisinde yokluklar ülkesinin rüzgârı savuruyor parmaklarımız arasından. Hep erteliyoruz huzuru, sükûneti ancak azalmıyor artıyor acılarımız, kederimiz. Sabrı, beklemeyi ihmal ettiğimiz kadar sıkıntının, üzüntünün kara sularında ıslanıyor, tarafımızdakileri de ıslatıyoruz. *Keşkeler* düşürüyor yüzümüzü toprağa. Zamanla dost olup sabretmek yerine zamanı rakip bilip onu alt etmeye çalışıyoruz. Oruçlarımız, namazlarımız dahi takvim yapraklarının, akrep ve yelkovanın arasına sıkışıyor. Ne yürünecek yol bitiyor ne aşılacak dağ.

Hâlbuki hırsın ve telaşın değil sabrın üzerine kuruludur dünya. Dün bugün ya da yarın, geçer hepsi.

*Buna dünya derler hepisi geçer
Hangi günü gördün akşam olmamış
(Kul Hüseyin)*

Cümle mevcudat sabrın rahlesinde gördüğünü unutmaz da yalnızca biz unuturuz okuduğumuzu, bildiğimizi. Bu yüzden sabırla sınanırız en çok yeniden hatırlayınca kadar onu.

Ne okul sıralarında teneffüs beklerken, tatil beklerken ne askerlik demlerinde gün sayarken düşer sabır ağacının gölgesi kalbimize. Gecelerin ucunu sabahlara eklediğimiz ilk gençlik yılları, hastalıklar, ayrılıklar, pişmanlıklar hep sabrı hecelelemeye okumaya birer işaret olsa da duymayız görmeyiz dünyanın gürültüsünden, telaşından o işaretleri.

Ne kadar uzağından yürürsek yürüyelim illa sabrın patikasına düşer yolumuz bazen. Penceresiz bir odada yahut ıssız bir adada bekler gibi bağlanır elimiz kolumuz. Gökler üstümüze düşer, yer sarsılır ayaklarımız altında. Her şey durur, sırasını bekler ve o esnada sabrın kurşundan yükü biner omuzlarımıza. Bu yüke dayandıkça huzurlu bir hüzne dönüşür bekleyiş. Boş aynalarda seyrederez yüzümüzü. Bir rüzgâr dünyanın, bütün çarelerin ötesine atar bırakır ruhumuzu. Renkleri silinir dünyanın. Tahammül denizinin ortasında sükûnetin durgun sularında kalbimize bir dokunur ve kalbimizin sesini duymaya başlarız birden.

Orada Eyyüp peygamberin çiçeğe duran yaralarını, Yusuf aleyhisselamın sabırdan bir cennete dönüşen yüzünün aydınlığını, Hazret-i Yakub'un *külbe-i ahzâmını* seyrederek uzaktan uzağa. Ateşler gül bahçesine döner ayaklarımız altında, kalbimizden damlayan kan, gül yaprağına...

*Kişi sabır ile bulur kemali
Sabretmeyen maksudunu bulamaz
(Âşık Veysel)*

Fırtınalı dünya denizinde en durgun liman, en sağlam kaledir sabrın kalesi. O kaleden çıktığımızda başlar sıkıntılar, o limandan uzaklaştığımızda kuşatır etrafımızı fırtınalar. O kıyıda bir anlığına ayrılan Züleyha bir ömür pişmanlıklar vadisinde dolaşır. Sabırsızlanan gonca dalında, kelebek kozasında kuruyup kalır. Yalnızca sabrın kalesinde yazılır hakiki şiiir. Sabırla taşınmayan elmaslar cam kırıklarına döner, sabırla çekilmeyen sevdalar karanlık zindanlara... Sabırsızlık yüzünden kurur kalbimizde umudun, cennetin fidanları.

Sabırdır bütün suları durultan, karanlığı aydınlığa, kışı bahara taşıyan.

Gökler sabırla durur yerinde, dağlar sabırla tahammül eder başındaki dumana, bağrındaki yaraya. Dereler sabırla ulaşır ırmaklara, ırmaklar sabırla uzar sonsuza, okyanuslara.

Günler, saatler sabrı telkin eden bir tespih taneleri gibi dizilmiştir peş peşe lakin biz yine de saymadan tüketir, geride bırakırız cümlesini.

Tomurcuk sabırla güle döner, bülbülün cümle şarkısı sabır üzerinedir. Çiçekler sabırla tohuma durur ve tohumlar sabırla bekler toprak altında tekrar yeşereceği vakti ki aslında sabrın kendisi dahi bir tohumdur ruhu yeşerten. Kuşlar sabırla öğrenir uçmayı, örümcekler sabırla örer ağını. Sabırla leyl ü nehar tüketir ömrünü sahralarda Mecnun ve Leylâ'nın tıpkı kapısından geçtiği gibi Leyla'dan da sabırla geçer. Ferhat'ın dağlara vurduğu kazma demirden değil sabırdandır. Sevdanın bütün yükü vuslata olan umutla, inançla yani sabırla omuzlanır ancak.

Sabrın esasını eline almayan ne hayat çölünde yol alabilir ne sevda çölünde.

*'ve sabır
olmasaydı
yeryüzünde
birgün
kalınabilir miydi?'*
(İlhami Çiçek)

Durup yalnızca beklemek değildir elbette, umudun ve inancın kardeşidir sabır. Konuşarak değil susarak mevsimleri eskitmenin adıdır sabır, kırk yıl eşğinde ışığın. Kırk yıl eğri odundan uzak tutmaktır gözünü, elini.

Barışın, savaşın ve direnişin en büyüğüdür sabır, sabredenlerle erir zalimin zulmü. Sabırla kazanılmayan zaferler aslında aldaniştir ve sabreden zahirde kaybetse de aslında kazanmıştır.

Dostluklar sabırla mayalanır ve yeşerir, düşmanlıklara sabırla tahammül edilir. Bir simyadır sabır onunla değişir kıymetlendir hayatlar.

Sabır ilacıdır dünyanın, bütün yaralarımıza iyi gelen bir merhem, bütün sızılarımızı dindiren bir ağrıkesicidir ve bu yüzden acıdır, acıtır çoğu zaman içimizi.

Dipsiz kuyuların başında eğlendiği de olur kervanımızın, engin denizlerin kıyılarında da. Karanlık ormanlarda çaresizliğin ortasında kaldığımız da olur ıssız patikalarda kaybolduğumuz da. Bazen sabahlar bin yıl uzağımıza düşer bazen baharlar kırk yıl sonramıza. Umutlar yıldızlar kadar uzak kaldığında bizden ve ışığını yitirdiğinde, dünya bütün verdiklerini geri istediğinde; her şeyi unutan, hiçbir şeyi kalmayan kalbimizden avucumuza dökülen umut, cennete açılan penceredir sabır.

MÜPTELA**Mustafa ERKENEKLİ**

Acı müptelasıyım, vuruldukça dirildim
Yatağım mengenedir, sıkıyor rahat beni
Toy bir avcı elinde, hep boşuna gerildim
Okum hedefe gitmez, kıracak cellât beni

Tütün olur yanarım, aşkın sigarasında
Öksürecek olsan da içerine çek beni
Yeşermemi bekleme, dikenler arasında
Sevdanın tohumuyum, al gönlüne ek beni

Tele her vurduğunda, dertli çalar sazende
Sonu vuslat diyerek, yaşatır umut beni
Rüya âlemindeyim, gece-gündüz sayende
Bahasız bir parçayken, sen ettin yakut beni

Koroğlu'nu unutmuş, hem Çamlıbel, hem Bolu
Delikli demirdeki, barutuna kat beni
Yorgunluk yolundayım, çıkınım hasret dolu
Menzilim sen değilsen, benliğinden at beni

Sarraflar bilir imiş, cevherin değerini
Kimse anlamasa da anlaman gerek beni
Bensiz nefes alırsa, taşıma ciğerini
Aklından hiç çıkarma, ta ölene dek beni

Şu zavallı yüreğim, kırk yerinden vuruldu
Sevgi narkozu ile yatırıp uyut beni
Kaptanımı yitirdim, kanatlarım kırıldı
Türbülans içindeyim, düşünüyorum, tut beni

TÜRK'ÜN DİLEĞİ**Temür Melik DEDEKURT**

Dilek ak bir kartal göğe süzülen
Başımıza konduğunu göreydim
Yiğitliktir alnımıza yazılan
İçimize doğduğunu göreydim

Mızrağımın ucu göğü çizeydi
Atımın nalları taşlar ezeydi
Düşman, korkusundan düşkün gezeydi
Hayretinden donduğunu göreydim

Alnı parıl parıl erkeğin, kızın
Bileydim gür sesi yarınımızın
Türk aşkından gökte nice yıldızın
Yanıp yanıp söndüğünü göreydim

Kaçmayaydım pençesinden mihnetin
Yüz süreydim dergâhına Ahmet'in (S.A.V.)
Kapalı göklerden ulu rahmetin
Kucak kucak indiğini göreydim

Kadife bedenli, çelik özlünün
Güldüğün göreydim o gök gözlünün
Hâinin, korkağın, ikiyüzlünün
Köşe-bucak sindiğini göreydim

Göreydim sonunu aldanişların
Gökleri tutaydı yakarışlarını
Şimdi solgun duran er bakışlarını
Işıl ışıl yandığını göreydim

Ey Türk! Yazmadıkça bir ulu destan
Arınmaz yeryüzü bu kirden-pastan
Ceyhan'dan, Göygöl'den, Kür'den, Aras'tan
İçip içip kandiğimi göreydim

Şimdi hâl bu değil, benimki murat
Gönlümde bir dilek, elimde berat
Yol vereydi Hazar, Dicle ve Fırat
Kimlere Türk dendiğini göreydim

Dedekurt'um fazla düşün noksan yaz
Derdim bin bir amma sen gel doksan yaz
"Şimdi kötü tâlih yerle yeksan!" yaz
N'ola bir gün döndüğünü göreydim!

YOL ARKADAŞI**Tayyib ATMACA**

Gel seninle yola çıkalım dostum
İnsan pazarına adım atmadan
Götürmeden kulağıma elimi
Avazımı saklayarak karnımda
Müşteriye nasıl parlak çekerim
Kaça gittiğini anlayamazsın

İnce düşünceli hakiki dostum
Bu musluk her zaman bu şekil akmaz
Barajların suyu çekilebilir
Duaların kabulleri azalır
Sen beni pazarla Müslümanlara
Ben sana münafık dünden olurum

Sırtımı sırtına verdiğim dostum
Ağlaman gerekse bağıma yaslan
Hüngür hüngür ağla sinirin geçer
Kalbinden kalbime tıkırtı geçmez
Telefonu sekretere bağlarsın
Kimse ulaşamaz Allahtan başka

Kendini çaresiz hissetme dostum
Her derdin çaresi bu kardeşinde
Ceylan derisinden koltuk mu lazım
İktidarda yakınlarım çoğaldı
Hem takla atmayı senden öğrendim
Olmazsan olurum yerine vekil

Aklınla arana girmeyim dostum
Kafanın içinde kırk tilki gezer
Kuyrukları birbirine dolaşmaz
Horozlara kıran girdi çabuk gel
Çol-çocuğu topla herkese iş var
Çoban gerek tavukları yaymaya

GAZEL

Mehmet Fatih KÖKSAL

Yer menem hem gök menem âteş menem bâdî menem
Çâr unsur şeş cihet *der-nüh felek* nâdî menem

Geh harâbe gâhi kâşâne olur bu aşk evi
Ölmez ammâ tâ-be-mahşer çünkü bünyâdı menem

Geh enînem gâhi efgân ehl-i derdin tâ ezel
Defter ü dîvâna düşmüş âh u feryâdı menem

Vâmık oldum gördüm Azrâ Leyli'nin Mecnûn'uyam
Gülde bülbül Hüsn'e Dil her âşkın adı menem

Vur külüngü inlesin dağ kalmasın taş üzre taş
Aşk bennâsı menem Şîrîn'e Ferhâd'ı menem

Menden öğrendi beyâbân râhını Kays dediğin
Demesin hiç Fâtih'in *der in râh* zâdı menem

Cevherî cevher bilir haddâd pûte nâr añar
Her işin üstâdı başka aşkın üstâdı menem

Lûgatçe:

Bâdî: rüzgâra ait; çâr unsur: dört unsur (su, ateş, hava, toprak); şeş cihet: altı yön (sağ, sol, ön, arka, üst, alt); *der-nüh-felek* : “dokuz kat gökte”; nâdî: nida eden, haykıran; geh = gâhî: bazen; tâ-be-mahşer: mahşere kadar; bünyâd: temel; enî: inilti; tâ ezel: sonsuza kadar; Hüsn ve Dil: İlk defa İranlı Fettâhî-i Nişaburî'nin yazıp muhtelif dillere çevrilen, Türkçeye de 10 kadar manzum tercümesi yapılan Hüsn ü Dil adlı alegorik aşk hikâyesinin kadın ve erkek kahramanları; külüng: kazma; bennâ: bina yapıcısı, mimar; beyâbân: çöl; Kays: Leylâ vü Mecnûn hikâyesinin erkek kahramanı olan Mecnun'un asıl adı; *der in râh* : “bu yolda”; zâd: azık; cevherî: sarraf; haddâd: demirci; pûte: maden eritilen pota; nâr: ateş